

האם דנים את הילדים שלנו לפנסיה של עוני?

הנושא הפנסיוני לא עומד בראש סדר העדיפויות של אזרחי ישראל.

לכן אחת מההוראות האחרונות של האוצר בחוק ההסדרים של שנת 2016 - הורדת תקרת הסכום של הפקדות המעסיק מ-4 פעמים השכר הממוצע במשק ל 2.5 פעמים השכר הממוצע במשק עברה בשקט.

אבהיר בכמה מילים על מה מדובר, עד מועד ההוראה, הפרשות המעסיק לפנסיה עד שכר של כ- 38,000 ש"ח לא היו מחייבות את העובד במס כלשהו, מעל שכר זה היה נזקף לעובד "שווי מס" בגובה הפרשות העודפות שעליהן היה העובד משלם מס בגובה המס השולי שלו.

באוצר טוענים שלוקחים מ"העשירים" כדי לממן דברים מאוד חשובים (בלי ציניות) כמו מענקים לרופאים בפריפריה ועוד.

האמת היא שזו "מכירת חיסול" של הפנסיה של הדור הצעיר שגם כך נמצא בבעיה קשה מאוד בנושא הפנסיוני עקב עליית תוחלת החיים, שוק עבודה תזזיתי ושוק הון לא יציב לטובת הטווח הקצר.

למזמחים בתחום הפנסיוני ברור שהמצב של הפורשים היום, בו קיים סיכוי גבוה שיקבלו 70% משכרם בפנסיה תקציבית לא יהיה נחלתו של הדור הצעיר שכבר נמצא במעגל העובדה- רחוק מכך.

אם כך מדוע אני חושב שהורדה של התקרה מ 38,000 ש"ח ל-24,000 ש"ח היא בעיה כה גדולה? גם 24,000 ש"ח הם שכר מכובד בהחלט אם כי ממש לא שכר של עשירים אלא מעמד הביניים.

אסביר,

הסיבה הראשונה והמשמעותית ביותר היא שבדרך כלל שכרו של צעיר שמתחיל לעבוד נמוך מאוד בתחילת הדרך ורק במשך השנים הוא מגיע לשכר משמעותי יותר, כשסוף סוף הוא יגיע לשכר שיעבור את התקרה (24,000 ש"ח) ולאור ההוראה החדשה קיים סיכוי סביר שהוא יבקש להפסיק את הפרשות המעסיק לפנסיה ולקבל בתמורה את הפרש לשכרו, כך הוא "ירוויח" את הפרש, אבל הפנסיה שלו תיפגע משמעותית.

הבעיה העיקרית היא שעובד שמפסיק את הפרשות לא בהכרח מבין את הפגיעה בפנסיה, ובמיוחד את העובדה שבשוק העבודה החדש והלא יציב אין דרישה גבוהה לעובדים מבוגרים ויתכן ששכרו וההפרשות שלו לפנסיה יופסקו עקב פיטורין לפני גיל הפרישה שמתקדם גם כך במשך השנים וכך הוא ישאר קרח מכל הצדדים.

מדוע אני חושש שהדור הצעיר יחליט להגביל את הפרשות לתקרה החדשה ולא יעדיף לשלם מס לטובת עתידו?

הסיבה פשוטה, כפי שכתבתי מדובר בתקרת שכר של מעמד הביניים, אנשים בגיל הביניים שזקוקים נואשות לכסף לצורך פרעון המשכנתא, גידול הילדים ויוקר המחיה, מצב זה לא דומה למצב עד היום בו התקרה היתה גבוהה יחסית כך שחלק גדול מהעובדים בעלי שכר גבוה היו יכולים לוותר על הפרש לטובת העתיד.

אגב, קיימת "סוכריה" למי שיעדיף לשלם את המס יוכל להנות מ"קצבה מוכרת" כך שלא ישלם מס פעם נוספת בעת קבלת הגימלה, ומי ישלם את עלות הקצבה המוכרת? שוב, האזרחים, שכן מיסים יגבו בדרך כלשהי.

מי שבוודאי לא ייפגע מהורדת התיקרה הם העובדים שיש להם פנסיה תקציבית... (חלקם במשרדי הממשלה) שאינם משלמים כמעט כלל עבור הפנסיה שלהם גם אם שכרם גבוה מאוד.

אז מה הפתרון?

לדעתי הפתרון הנכון ביותר הוא ה"מודל הבריטי" - קביעת תקרה של סכום שאותו יוכל עובד לנצל לצורך פטורים ממס במשך השנים, לאחר מעבר הסכום ישולם מס על כל ש"ח נוסף מעבר לאותה תקרה.

אדגים באופן פשטני, נניח שהתקרה תיקבע על פנסיה חדשית בגובה השכר הממוצע במשק (כ- 9,500 ש"ח) שמשמעותם צבירה של כ-2 מיליון ש"ח לערך.

תיקבע תקרה של צבירה לגיל הפרישה של 2 מיליון ש"ח שתזכה בפטורים למס ללא מגבלה מתי הופקדו, הפרשות מעבר לתקרה ולא משנה מתי הן יבוצעו, יחויבו במס מלא.

זו שיטה שתאפשר שיווינויות גבוהה יותר ומתן תמריץ להגיע לפנסיה סבירה, והרי ברור שזה גם האינטרס של המדינה.

גם עבור עובד הייטק צעיר ששכרו גבוה מאוד כשהוא צעיר יופרשו הפרשות לפנסיה על כל שכרו, אם ימשיך להשתכר שכר גבוה לאורך שנים - ישלם מס ואם שכרו ירד משמעותית כפי שקורה לעתים, עדיין תהיה צבורה עבורו פנסיה סבירה.

הציפיה של כולנו שהנבחרים שלנו בכנסת יחשבו גם על העתיד של הצעירים והילדים שלנו ולא רק על מה קורה ברגע זה.